

USA president Barack Obama tegi riigivisiidi Eestisse

3. septembril käis Eestis USA president Barack Obama, kes kohtus riigijuhtidega, kaitseväelastega ja pidas Tallinnas Nordea kontserdimajas avaliku kõne. Välisminister Urmas Paeti sõnul rääkis USA president oma kõnes maailmale ära Eesti loo.

Palju furoori tekitas kuulajaskonnas asjaolu, et Obama mainis Eesti laulupidude traditsiooni, tsiteeris Heinz Valgu kuulsat lauset "Ükskord me võidame niikuinii" ning samuti tsiteeris ta luuletaja Marie Underit.

Suur osa kõnest keskendus NATO-le ja Ukrainale. Obama kinnitas, et Eestit ei jäeta NATO ning et suured riigid ei tohiks väikestest üle sõita.

"Meie alliansis ei ole vanu ega uusi liikmeid. Kõik on liitlased, niisama lihtne see ongi, me kaitseme iga liitlase territoriaalset terviklikkust. Tallinna, Riia ja Vilniuse kaitsmine on sama tähtis kui Pariisi, Berliini ja Londoni kaitsmine," rõhutas Obama.

Obama meenutas Heinz Valgu 1988. aastal Tallinna lauluväljakul öeldud kuulsat lauset "Ükskord me võidame niikuinii".

"25 aastat tagasi tulid Balti rahvad kokku näitama oma vabadustahet kõige muljetavaldavamal viisil, mida maailm on kunagi näinud. Kaks miljonit inimest moodustasid inimketi Tallinnast läbi Riia Vilniusesse. Nad näitasid, et kui tavalised inimesed ühendavad jõud, on suured muutused võimalikud," rääkis Obama.

USA president viitas Eesti põhiseadusele, milles on kirjas, et Eestis iseseisvus on aegumatu ja võõrandamatu. "Teie põhiseaduses olevat aegumatut iseseisvust tagab kõige võimsam sõjaline liit maailma ajaloos," rõhutas Obama.

Tunnustus IT-arengule

USA riigipea rõhutas, et ehtne legitiimsus tuleb ainult ühelt allikalt – rahvalt. "Me ei karda sõltumatut kohutavimust, sest keegu ei ole seaduse üle. Juhid peavad rahva ees vastutama. Me ei karda lubada noortel kasutada interneti, sest me teame, et need riigid, mille rahval on vabadus ise mõelda, on tugevamad. Eestis me näeme, et te olete vaba turumajanduse, Euroopa integratsiooni ja raskete reformidega saavutanud edu ja teist on saanud maailmas üks enim arenenud IT-teenustega riik," rääkis Obama.

USA president meenutas luuletaja Marie Under Eestile rasketel aegadel kirjutatud sõnu "kes annab meile abi kohe, praegu ja nüüd?"

"Meid seob allianss, meil on püha kohus kõiki liikmeid kaitsta. Artikkel 5 järgi on rünnak ühe NATO liikme vastu rünnak kõigi liikmete vastu. Kui te küsite, kes annab teile abi, siis see on NATO allianss, kelle seas on ka USA relvajõud. Me anname abi kohe, praegu ja nüüd. Eesti, Läti ja Leedu kaotasid ükskord iseseisvuse, aga NATOga ei kaota te seda iial," rõhutas Obama.

USA riigipea nentis, et iga liikmesriik peab täitma NATO ees võetud kohustusi. "Eesti on kiiduväärne, kuna on

Maailma mõjuvõimsamaks isikuks peetav Barack Obama Tallinnas kõnet pidamas.

Foto: Rauno Volmar

liitlane, kes panustab kaitsekuludesse NATO kokku lepitud osa kaks protsenti SKTst.

Ukraina kriisist rääkides lausub Obama, et Venemaa agressioon Ukrainas on häbematu rünnak sõltumatu riigi territoriaalse terviklikkuse vastu ning väljakutse rahvusvahelise õiguse põhimõtetele. Rahvustel on ise õigus oma tulevikku määrata. Ukrainas on praegu kaalul rahvusvaheline kord, seepärast me seisame täna koos Ukraina rahvaga.

Obama rõhutas, et NATO ei ole suunanud kellegi vastu. "NATO on demokraatlike riikide allianss, mis on suunatud kaitsele. Eesti, Läti ja Leedu ei ole postsovjettlikud territooriumid, te olete sõltumatu riigid, kes otsustavad oma saatuse üle ise. Ükski teine riik ei saa selle üle otsustada," rääkis Obama.

Ta rõhutas, et kuigi Venemaa propaganda väidab vastupidist, ei ole see mitte Kiievi valitsus, mis Ida-Ukrainat destabiliseerib, vaid separatistid, keda õhutab, varustab ja relvastab Venemaa. Obama sõnul on Ida-Ukrainas Venemaa väed Vene relvade ja Vene tankidega ning need on tõestatavad faktid.

"Propaganda tulemusena on paju venelased hakanud uskuma, et agressioon Ukraina vastu tugevdab Venemaad. Pöörduda tagasi tsaaride aegadesse, et saada tagasi kaotatud alad, ei aita tänapäeval Venemaa hiilgust taastada. Ohjeldamatu natsionalism on viimaseks varjupaigaks neile,

kes ei suuda tagada omal maal oma rahvale õitsengut ja arenguvõimalusi. Me lükkame tagasi igasuguse jutu mõjusfääridest. Nagu me keeldusime leppimast Balti ebaseadusliku okupeerimise ja annekteerimisega, ei aktsepteeri me ühegi Ukraina osa ebaseaduslikku annekteerimist Venemaa poolt, ei Krimmi ega muu Ukraina osa annekteerimist," sõnas USA president.

Obama märkis, et Venemaa president Vladimir Putin on mitu korda eiranud võimalust lahendada kriis diplomaatiliselt.

"Kuna Venemaa ei ole leppinud Ukraina kriisi rahumeelse lahendamisega, oleme ühiselt rakendanud sanktsioone. Võite olla kindlad, et see läheb Venemaale kalliks maksma. Kapital põgeneb Venemaalt, investeringud vähenevad ning Venemaale on jõudnud majandussurutis. Energiatootmine väheneb, riigi krediitireiting on rämpsu lähedal, rubla on kukkunud lähiajaloo madalaimale tasemele."

Suuna näitamine Venemaale

Kuid me ei otsi Venemaaga vastasseisu, lisas Obama. "USA on viimase 20 aastaga teinud palju, et julgustada Venemaad end avama ja panustama rahvusvahelisse julgeolekusse. Venemaa võiks valida isolatsiooni asemel teise tee, mis tähendaks stabiilset ja arenevat Ukrainat ning ühtlasi ka Venemaale suuremat jõukust ja rahvusvahelist lugupidamist. Venemaa

võiks selle teel valida, selleks peavad Vene väed lahkuma Ukrainast," rääkis Obama.

Ta lisas, et NATO peaks pakkuma Ukrainale jätkuvalt koostööd väljajõude ning NATO Walesi tippkohtumine peab saatma Ukrainale ühemõttelise sõnumi, et kõik NATO 28 liikmesriiki toetavad Ukraina sõltumatuse kaitsmist. Obama märkis, et Ukraina on teinud NATOga head koostööd ning riigi üksused on osaleanud alliansi operatsioonidel Balkanil ja Afganistanis.

Tugi ka Ukrainale

"Ukraina vajab rohkem kui sõnu. Me peame toetama Ukraina julgeolekujõudude moderniseerimist, samuti aitama kaasa Gruusia ja Moldova kaitsevõime tugevdamisele. NATO liikmesuse uks jääb avatuks riikidele, kes vastavad standarditele," rõhutas ta.

Obama sõnas, et kõigi nimetatud riikide tulevik võib olla teistsugune ja parem. "Me oleme praegu vabas ja demokraatlikus Eestis sellepärast, et eestlased ei andnud kunagi alla. Eestlased ei andnud alla, kui Punaarmee tungis sisse idast, natsid läänest, uuesti Punaarmee idast. Eestlased ei andnud alla, kui neid Siberisse saadeti. Te ei andnud alla, kui teid üritati maha suruda ja kultuuri purustada. Nende tankid ei olnud nii tugevad, kui teie vaimujõud. Teie olite tugevamad ja uskusite, et ükskord te võidate niikuinii," lausub Obama. **ER**

Põnevat

- Obama visiidi kajastamiseks akrediteeris end 200 välisajakirjaniku. Ilmunud artiklid keskendusid peamiselt Obama seisukohtadele Islamiiriigi äärmuslaste suhtes ning NATO tippkohtumisele. Kõige tugevaima avalduse tegi Ameerika ajakiri The Atlantic, kes nime-

tas Obama Tallinnas peetud kõnet olulisimaks Euroopa julgeolekut puudutavaks kõneks pärast külma sõja lõppu.

- Visiidi päeval võisid Tallinna koolide õpilased liikluskorralduse muudatuste tõttu koju jääda.

- Lahumiskingituseks sai Obama president Ilveselt Barack Obama

nime ja fotoga näidise ID-kaardist kui e-riigi ühest nurgakivist. Obama sai kingiks ka Peeter Lauritsa teose "Waterway Weaves 2".

- President Ilves kandis kohtumisel Obamaga Columbia ülikooli sümbollikaga kikiilpsu. Mõlemad presidendid on selle ülikooli vilistlased.

1 USA president Barack Obama tegi riigivisiidi Eestisse

2 Toimetaja veerg

Sirje Kiin: näivuse tihnik on ohtlik

3 70 aastat suurest põgenemisest

Venemaa röövis Eesti kaitsepolitseiniku

Lühidalt

Eestlased käisid taas Alsterlaufil jooksmas

4 Müncheni Eesti Kooli suvine õppereis Eestisse

Berliinis tehakse teatrit ja avatakse raamatukogu

Infot Eesti koolide kohta

5 Rahvapidu Inglismaal

Eesti noorte laager Inglismaal

6 Fellbachi 5. Euroopa Kultuurisuvi

Kultuurifestivali pidulik avamine

Koorimuusika Fellbachist ja Eestist

Birgit Püve fotod

7 Kolonel Arthur von Buxhoevedeni ümbermatmine

Valmib raamat nüüdisaja eestlasest

Džassi hääled Eestist

8 Eesti ettevõtjate ühisstendid Saksamaal

Talendid koju!

Pilk ette

Viimane veerg

Toimetaja veerg

Mida aeg edasi, seda sügavamaks muutub Ukraina kriis ja aina mu-relikumaks teeb Euroopa ja kogu ülejäänud arenenud riikide jõuetus Venemaa hoiakutele vastu hakata. Kui Venemaa presidendil Vladimir Putinil lubatakse Ukrainas takistamatult tegutseda, ootab järg ka Balti riike ja Soomet. Ukrainast tulevatel teadatel n-ö kätt pulsil hoides pole mitte miski võimatu, kui naaberriik on Venemaa.

Sattudes hiljaaegu Tallinnas vene noortega juttu ajama, sõandasin uurida nende hoiakuid Venemaa käitumise kohta Ukrainas. Vastus lõi mind pahviks, sest nende arvates on Putin täiesti õigel teel. Vot siis. Ja samas kostab lahtisest aknast õues mängivate eesti laste jutus: "Putin, kao minema! Eesti on relvastatud! Lennukid tulevad ja pommitavad venelased Eestist minema!", mis peegeldab ilmselt emade-isa-de koduseid jutuajamisi.

Putin näitab praegu oma võimu kogu maailma üle ja hirmutav on, et eestlased on Venemaa ettearvamatu käitumist juba omal nahal kogeda saanud. Juba nädalaid peab Venemaa kinni Eesti kaitsepolitsei töötajat Eston Kohverit, kes idapiiril rööviti. Kohveri väidetav piiririkumine on toonud tähelepanu Eesti-Vene piirijoone väljaehitamise vajadusele: mitme miljoni eest on plaanis puhastada piirijoont, osta valveseadmeid jne. Põhjust selleks on, sest Lõuna-Eesti võsastunud ääremaa ahvatleb väljastpoolt illegaalselt piiri ületama. Ja teisipidi võib ka täiesti tavaline eestlane spiooniks tembeldatud saada, kui ta seenekorviga Värska metsade vahel kogemata üle piiri astub. Seenelkäik on aga Eestis elava inimese selle suvelõpu märksõna number üks, sest metsades valitseb tõeline seeneuputus ja naabrist parem-tublim olemise soov ei ole meist kusagile kadunud. Sügist metsailu ja seenerohkust nautides tuleb loota, et meie metsad jäävad alaliseks puhke- ja hingetõmbekohaks ega pea pakkuma varju hirmsate sündmuste eest, mis meile, eestlastele, veel nii valusasti lähiajalooost meeles on.

Karin Aanja

Sirje Kiin: näivuse tihnik on ohtlik

Kui inimene hakkab ette kujutama olematuid asju, kutsume talle arsti ja diagnoosime vaimuhaiguse. Kui ta hakkab oma kujutlustega võitlema ja muutub vägivaldseks, ähvardab inimesi tappa või juba tapabki, siis sulgeme ta kinnisesse palatisse, paneme selga hullusärgi ja süstime rahusteid.

Kui seda kõike teeb tuhandekordses mastaabis suure tuumarelvastatud riigi üksildane president, kelle paranoia on juba nii suur, et ta laseb aastaid iga sööki teistel eelnevalt maitsata, kes ei usalda mitte ühtki inimest omale nõu andma, kes tungib kallale oma naaberriigile, tappes sadade kaupa mitte ainult vennasrahvast, vaid ka omaene seadureid ja haavatuid, tehes seda kõike kujuteldava fašismiohu eest Euroopas, olematu Uus-Venemaa ehk Novorossija ja niisama olematu Euraasia Liidu nimel, kui ta sealjuures eitab, vassib ja valetab valimatult, kui ta paistab elavat täielikus omaloodud näivuses, siis juhtub mis?

Kui Vene väed vallutasid Krimmi, väitis Putin, et midagi taolist pole toimunud, need oluvad kohalikud mehed, kes ostsid mundrid ja relvad kohalikust külapoest. Läänemaised liidrid vangutasid päid ja teesklesid mitu kuud, et usuvadki. Keegi ei nimeta Krimmis toimunut tänini ei sõjaks ega okupatsiooniks. Vastupidi, aktiivselt hakati otsima süüdlasi, kes ajas vaese vene karu nurka, kes ei võtnud piisavalt arvesse tema solvatud enesetunnet, tema geopoliitilisi "endastmõistetavaid huvifääre", ja ennae – süüdlased leitigi, Euroopa Liit ja NATO. Venemaad tulevat mõista, vene karule tuleb pai teha, talle tuleb hästi tihti helistada, temaga rahustavalt rääkida.

Nüüd, kui Vene täiemõduline sõda käib juba kogu Kagu-Ukrainas, nimetatakse seda Läänes ikka veel helitaval "Ukraina kriisiks", kutsutakse kokku arutul arvul ümarlauaüht ja kinnitatakse vastastikkü, et "Ukraina kriisile ei ole sõjalist lahendust, seda ei ole võimalik sõjalisel teel võita". Küll aga kaotada.

Samal ajal lastakse Vene relvade alla mitmesaja inimesega reisilennuk, tapetakse sadade kaupa tsiviilelanikke, haavatuid, sõdureid. Ikka veel ei juleta seda Läänes sõjaks nimetada, sest see toovad kaasa liigseid rahvusvahelisi kohustusi. Lääs paistab elavat samasuguses näivusvalede tihnikus, nagu Venemaa paranoiline president, kes irvitab avalikult kõigi rahvusvahelise õiguse reeglite ja lepingute peale ning suurendab pärast iga ümarlauakohtumist, kust ta kõike muudkui eitab, jõuliselt oma agressiivset eskalatsiooni Ukrainas, korraldab naaberriikide, sh Eesti piiri taga ähvardavaid sõjaväemanöövreid ja rikub regulaarselt õrritades nende õhuruumi ja mereterritooriumi.

Mida teeb Eesti selles olukorras? Meie poliitikud ja diplomaadid pole selle ohtliku näivusmänguga leppinud. Eesti president, Eesti Venemaa suursaadik Jüri Luik, riigikogu väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson jpt on püüdnud kevadtalvest saadik lüüa auke üha tihedamaks tõmbuvasse näivusvalede võrku, mida punutakse paraku nii Idas kui ka Läänes, ehkki täiesti erinevatel põhjustel ja motiividel. Toomas Hendrik Ilves ütles oma 23. augusti kõnes: "Enam ei tohiks Euroopa kunagi nõustuda en-

Sirje Kiin on USAs elav kirjandus-teadlane, kirjanik, ajakirjanik ja tõlkija, kelle arvamused nüüd ka Eesti Rajas regulaarselt ilmuma hakkavad.

Foto: Vallo Kruuser/ Eesti Ekspress

da mõjusfäärideks jagamisega. Kui just praegu tahetakse seda uuesti teha – nüüd mitte meiega, vaid meie kunagiste saatusekaaslastega Ukrainas. Vaadates Ukrainale, Moldovale või Gruusiale ei nõustu me sellega, et hirmutamise ja vägivaldsele toetuv stalinlik välispoliitika hakkaks ka 21. sajandil mõjutama nende riikide ja rahvaste valikuid. Ja nad valivad, valivad vabaduse." Eesti diplomaadid ja poliitikud nõuavad praegu koos USA senaatoritega otsest relvaabi andmist Ukrainale, mille eest Saksamaa jt Euroopa lääneriigid endiselt püüavad pead liiva alla peita ja teha näivat nagu, justnagu ei käikski äge sõda juba kogu Euroopa ukse all ja peade kohal.

Püsigem reaalsuses!

31. augustil Toompea lossis toimunud kõnekoosolekul tähistati 20 aasta möödumist Vene sõjaväe lahkumisest Eestis, sel koosolekul pidasid karme tõekõnesid mitmed toonased asjaosalised Mart Laar, Jüri Luik, Eerik-Niiles Kross jt, nad tõmbasid paralleele läbi ajaloo, võrdlesid toonaseid ja praegusi ohte ning kutsusid maailma avalikkust üles ärkama naiivsusest näivusunest, vaatama otsa ja reageerima juba toimuvale reaalsusele: Euroopas käib sõda ja see ei peatu enne, kui meie ise selle peatame. Üks Eesti välispoliitika edukuse märke on äsjane USA presidendi viisit justnimelt Tallinnasse ja tema tugev sõnum maailmale ning Venemaa.

Vastupidiselt eesti poliitikute ja diplomaatide ponnistustele võib leida Eesti ajakirjandusest näiteid, kus minnakse kaasa ja võimendatakse omaenda loodud paralleelmaailmas elava Venemaa propagandaähvarduste võrku viisil, nagu oleksid need juba lähitulevikus reaalsed sündmused. Äsja teatas rahvusringhäälingu netileht lausa pealkirjaga, justkui kaivatseks Venemaa pommitada tuumapommiga mõnd Balti riigi pealinna, näitamaks NATO-le kohta kätte. Allikana näidati USA analüütiku Anne Applebaumi artiklit Washington Postis, kus tegelikult tsiteeriti üht marginaalset vene analüütikut, kes sel teemal omakorda propagandistlikku näivusvõrku punus.

Endise Eesti Venemaa suursaadiku Mart Helme usutus pealkirjastati 31. augustil Delfis nõnda, nagu kuulutaks Mart Helme vene vägede väljaviimise 20. aastapäeval: "Kakskümmend aastat hiljem: venelased tulevad tagasi". Tegelikult meenutas Eesti suursaadik ühe purjus vene kindrali eravestlust 1994. aastal: "...kui Vene vägede lahkumine oli juba sisuliselt kindel, vaatamata allkirjades puudumisele lepingutel, sõnas üks vindi- vene kindral läbirääkimistevõoru järgsel vastuvõtul seltskondlikus

vestluses irooniliselt: "Kahekümne aasta pärast võtame teid tagasi. Lööme mütsiga!" Selle asemel, et kütta netiklikkide nimel üles asjatut sõjahüsteeriat ja hirmutada rahvast vene sõjardite alaliste soovonematega, võiks Eesti meedia võtta eeskujuga eesti poliitikutelt ja püsida reaalsuses, mis on praegu niigi karm ja ülitõsine.

Õigus ise valikuid teha

Viimane asi, mida praeguses Euroopa sõjaolukorras teha, on meie oma üle ilma pillutatud ja rännanud rahvakildude lõhestamine, asja ees, teist taga, ilma mingi tõepõhjata. Eesti Rahva Muuseumi direktor Tõnis Lukas tuli 20. augusti pidukõnes välja ootamatult solvava avaldusega, kus ta võrdles praeguseid väljarändajaid 1944. aasta põgenikega ning tembeldas nn uue aja väliseestlased mugavus- ja lodevuspagulasteks. Talle vastati teenitult samamõdulise artiklilaviiniga, üks reageerijaist nimetas omakorda kodumaile jääjaid mugavustagurlasteks. Lukas püüdis küll takkajärele oma matslikku jõhkruust pehmenada, väites, et pidas silmas vaid neid, kes kodumaaga sidemed katkestavad ja siis mugavalt-lodevalt välismaal elades muudkui Eestit kiruvad. Tegelikult elab selline väliseestlane ainult Lukase udokujutluses, meenutades kahtlaselt okupatsiooniaega, mil iga välismaale "karant" peeti riigireeturiks. Ühtki sidemeid katkuvat-kiruvat eestlast pole mul õnnestunud oma 25aastase Soomes ega USAs elamise ajal kohata, erakogemust toetavad ka rahvusvahelised sotsioloogilised uuringud: vabas maailmas vaba valikuna tehtud otsus elada pikemat või lühemat aega välismaal (kas abielu, õpingu, töökoha, kliima, majanduse vms põhjusel) toob üldiselt esimeses põlves kaasa identiteedi tugevnemise ja isegi konserveerumise, mis eestlaste puhul näiteks Kanadas on kandunud kohati edasi isegi neljanda põlve väljarändajateni. Kodumaad hakatakse pigem idealiseerima ja ikooniks muutma kui kiruma. Uues keskkonnas sisseelamine ja -tõõtamine nõuab igalt immigrandilt tugevat eripingutust, millega mõned ei tulegi toime, siin pole pistmist ei mugavuse ega lodevusega, pigem vastupidi. Tahaksin Lukasele meenutada, et me võitlesime end vabaks mh ka selle nimel, et võiksime teha igauks oma elu vabu valikuid.

120 000 kuni 150 000 eestlast, kes elavad praegu eri põhjustel üle ilma laiali, moodustavad koos alati armsa Kodu-Eestiga Suur-Eesti, mis on meie rikkus ja tagala, mitte hädaoh. Meid, väliseestlasi võiks eestluse ka suks ja kaitseks tõhusamalt ära kasutada, mitte mõttetult mõnitada. Tõeline oht valitseb Idas. Keskendugem reaalsele ohule.

Sirje Kiin

Alates uuest aastast võimalus tellida ka lehe PDF-versiooni!
2015. aastast on võimalus ajalehte Eesti Rada tellida ka PDFina arvutis või muus nutiseadmes lugemiseks. PDF-versioonil on värvilised fotod ja selle aastatellimus on soodsam kui paberväljaandel. Vormista tellimus kas endale või sõbrale (20 eurot/aasta) juba nüüd, saates vastava sooviga kiri aadressile EestiRada@yahoo.de.

EESTI RADA

Eesti Rada
Eesti Ühiskond Saksaa Liitvabariigis häälekandja
Vanim väliseesti väljaanne
Asutatud 1945. aastal

Peatoimetaja/Chefredakteur: Karin Aanja
Tellimine/Abonnement: Aastatellimus 25 EUR
Euroopas 28 EUR
Vastutav toimetaja Saksamaal/ Väljaspool Euroopat 15 EUR
Verantwortlicher Redakteur Tudengitele
Deutschland:

Maie Kisis-Vainumäe

Kaastöötaja/Mitarbeiter: Meeli Bagger

Toimetus Saksamaal/ Redaktion Deutschland:
EESTI RADA
Maie Kisis-Vainumäe
In der Gracht 10
D-51105 Köln
tel: 0221/83 47 03
faks: 0221/830 31 03
e-mail: EestiRada@yahoo.de

Toimetus Eestis/ Redaktion Estland:
Karin Aanja
Lille 6, 75201 Aruküla
Raasiku vald, Harjumaa
tel: (+372) 53 929 684
Küljendus: Karin Aanja
Trükikoda: Bookmill, Tartu

Eesti Raja konto: Estnische Volksgemeinschaft in der BRD
Konto nr: DE64200700240440011504
IBAN: BIC/SWIFT: DEUTDEDBHAM

Kuulutused, reklaam/ Anzeigen, Reklame:
1,00 EUR/cm²
alates 50 cm² – 0,80 EUR/cm²
alates 100 cm² – 0,70 EUR/cm²
alates 200 cm² – 0,60 EUR/cm²
üle 300 cm² – 0,50 EUR/cm²

Leinakuulutused: Kahe veeru laiselt: 1 cm kahel veerul – 5 EUR

Toimetus jätab endale õiguse toimetada ja lühendada kaastöid ning kirju nende selguse huvides. Avaldatud artiklite sisu eest vastutavad allkirjutanud.

Lühidalt

● 23. augustil möödus 25 aastat Balti ketist. Viljandi lauluväljakul toimus aastapäeva tähistamiseks kontsert. Kontserdi kava koosnes tolle aja märgilistest paladest. 23. augustil esietendus Eestis ETVs Balti keti 25. aastapäevaks valminud dokumentaalfilm "Balti vabaduse tee". Eesti Ajaloomuuseum tähistas sündmust Balti keti meeleavaldusest temaatilise virtuaalnäituse "Balti kett 25" avamisega veebiaadressil <http://baltikett.ajaloomuuseum.ee>. Eesti, Läti ja Leedu mäluasutused ja UNESCO rahvuslikud komisjonid algatasid mälestuste kogumise projekti "Balti keti lood" Mälestusi kogutakse kuni 30. oktoobrini 2014 veebiaadressil <http://www.thebalticway.eu/>.

● Minister Sven Mikser allkirjastas Walesis NATO tippkohtumisel NATO arendusväejuhatuse ülema kindral Jean-Paul Palomero sega ühistekavatsustelepingu, millealusel hakatakse ette valmistama Eestisse NATO küberharjutusvälja loomist.

● Eurobaromeetri uuringu järgi on Euroopa toetus eurole kasvanud – kõige rohkem pooldavad eurot eestlased (80 protsenti).

● Tallinnas asutati uus erakond – Vabaerakond Erakonna juhiks valiti üks selle asutajaid Andres Herkel. Vabaerakonna algatusrühma nimekirja oli asutamiskoosolekuks jõutud koguda 600 liiget.

● Populaarseim erakond oli augustis jätkuvalt Reformierakond 29protsendise toetusega, ehkki partei toetus kuu varasemaga võrreldes veidi langes, selgus rahvusringhäälingu uudistetoimetuse tellitud TNS Emori küsitlusest. Populaarsuselt teisele kohale tõusis Sotsiaaldemokraatlik Erakond, keda toetas 26 protsenti vastanutest. Kolmandal kohal oli Keskerakond.

● Eestis elab iga viies inimene suhtelises vaesuses ja tegu pole ainult sotsiaaltoetustest elavate inimestega, vaid ka palgatöötajatega. Vaesuse vastu aitaks võidelda miinimumsissetuleku 329 eurot sisseaadmine leibkonnaliikme kohta, leiavad vaesuse vastu võitlemise võrgustiku eksperdid. Euroopa Parlament on võtnud vastu resolutsioo-

ni, mille kohaselt peaks olema miinimumsissetulek 60 protsenti konkreetse riigi mediaansissetulekust ehk Eestis oleks see leibkonnaliikme kohta 329 eurot, edastas ERR.

● Septembrist asusid Balti riikide õhuruumi tugevdatult kaitsma ja patrullima kuus Saksa Õhuväe Eurofighter-tüüpi hävitajat. Saksalased patrullivad Balti õhuruumi aasta lõpuni. Saksamaa osaleb NATO õhuturbemissioonil Balti riikides juba kuuendat korda. Esimest korda kasutavad Saksa üksused Eesti lennubaasi Ämaris.

● Ametisseastav Euroopa Komisjoni president Jean-Claude Juncker tegi teatavaks uute volinike portfeliide jaotuse. Andrus Ansip hakkab Euroopa Komisjoni asepresidendina juhtima ELi ühtse turu digiteerimise eest vastutavat meeskonda.

● IRLi esimees Urmas Reinsalu teatas erakonnakaaslastele saadetud kirjas, et 2015. aasta parlamendivalimistel on partei peaministriks kandidaat Juhan Parts.

● Välisministeerium toetab Maa- ja Tervishoiuorganisatsiooni tegevust 50 000 euroga, et tõkestada Ebola haiguspuhangu edasist levikut Lääne-Aafrikas, eriti Guineas, Liiberias, Sierra Leones ja Nigeerias.

● Praeguste andmete kohaselt on sigade Aafrika katk nüüdseks jõudnud ka Ida-Virumaale, täpsemalt Lüganuse valda. Eestis on diagnoositud sigade Aafrika katk kokku 8 metsseal Viljandi-, Valga- ja Ida-Virumaal, kus 8 kilomeetri raadiuses leiukohtadest on määratletud taudistunud ala, kus asuvad seafarmid on intensiivse veterinaarjärelevalve all.

● Raudteetrassi Rail Baltic 1,14 miljardit eurot maksvat Eesti lõiku on võimalik Euroopa Liidu fondidest rahastada vaid pisut üle poole ulatuses selle kogumaksumusest, teatas majandusministeerium.

● Nasdaq'i börsil noteeritud 3D printerite ja printimislahenduste tootja Stratasys ostis väidetavalt 100 miljoni dollari eest insenerlahendusi pakkuva Eesti start-up'i CrabCAD. GrabCAD'il on rohkem kui 15 miljonit kasutajat.

70 aastat suurpõgenemisest

Sel sügisel möödub 70 aastat suurpõgenemisest, mis viis läände kümneid tuhandeid eestlasi, kes kartsid omaenda ja lähedaste elu pärast, sest Vene võim tungis vägivaldselt meie ja naabrite kodumaale.

Perekondi rebiti laiali ning paljud ei näinud oma sugulasi kunagi enam. Isegi kirja teel suhtlemine ei olnud alati võimalik. Põgenikud ise ei rääkinud palju sellest raskest teekonnast, sest mälestused olid kohutavad ja tol ajal liiga värsked ja valusad.

Põgeneti üle mere ja maa ning paljud ei elanud teekonda üle. Pea iga eesti pere on sarnasest saatusest tabatud.

Lääne-Saksamaal asuvates DP-laagrites, kuhu põgenikke koondati, hakkasid pagulased nii vaimselt kui ka aineliselt oma elu korraldama.

Mindi kõigele vastu oma rahva eluõiguste nimel, mis meie rahvast on kandnud ja kannab edaspidi nii üksikult kui üheskoos.

1944. aastal lahkus laevade ja paatidega Eestimaalt umbes 70 000 sõjapõgenikku, kellest hukkus 6000. Saksamaale küüditati ja põgenes sõja eest ligi 32 000 eestlast, 1947. aastast said

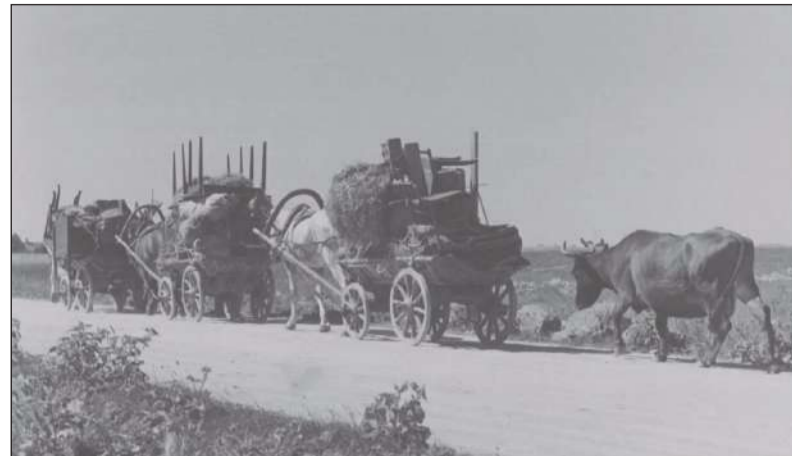

Foto TLÜ Akadeemilise Raamatukogu näituselt.

nad loa immigrereeda Inglismaale, Ameerikasse, Kanadasse ja Austraaliasse.

70 aasta möödumist suurest põgenemisest meenutati mitmete konverentside ja mälestusüritustega üle Eesti ja maailma. 18. septembril pidas Eesti valitsus väljasõiduistungit Põgari palvemajas Läänemaal, kus toimus 70 aastat tagasi Otto Tiefsi juhatusel viimane Eesti valitsuse istung enne kodumaalt lahkumist. Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatu-

kogu Väliseesti kirjanduse keskuses oli septembris näitus fotograaf Karl Hintzeri töödest, mis kajastavad eesti pagulaste eluolu Saksamaa põgenike-laagrites.

Fotograafi ja õpetajana ametis olnud Karl Nikolai Hintzeri (1895–1967) evakueerus Saksamaale 1944. aasta suvel. Sõjale järgnenud aastatel sõitis ta läbi kümneid USA ja Briti okupatsioonitsoonides asunud pagulaslaagereid, pildistades seal elanud rahvuskaslaste argipäeva. **ER**

Venemaa röövis Eesti kaitsepolitseiniku

5. septembril viidi Eesti kaitsepolitsei ametnik Eston Kohver Luhamaa piiripunkti lähistel relvaühendustele Venemaale. Moks-va Lefortovo kohus süüdistab meest spionaažis ning süüdimõistmise korral ähvardab teda 10- kuni 20aastane vangistus.

Moskva Lefortovo vanglas kinni peetav Eston Kohver otsustas loobuda talle Eesti riigi poolt määratud kaitsjatest Mark Feiginist ja Nikolai Polozovist. Eesti välisministri Urmas

Paeti sõnul on Kohveri otsus loobuda talle Eesti poolt leitud advokaatidest ning jätkata talle Venemaa poolt määratud kaitsjaga kahetsusväärne ning on selge, et Kohver pole oma valikutes vaba. Ministri sõnul on see ka märk, et Venemaa tahab avalikkuse tähelepanu toimuvalt eemale hoida.

Kohveri juhtum on suurt tähelepanu leidnud kogu Euroopas. Eestis viibinud Briti ajalehe The Guardiani ajakirjanik Julian Borger tõdes, et Eston Kohveri juhtum Eesti piiril käivi-

tas häirekella, mis võib olla millegi algus.

Euroopa Parlamendi president Martin Schulz ütles, et Venemaa peab lõpetama provokatsioonid ja sissetungid mitte ainult Ukrainas, aga ka Euroopa Liidud liikmesmaade suhtes, nagu see toimus Eesti kaitsepolitseiniku Eston Kohveri röövimisel.

Venemaa poolt Kohverit kaitsma määratud advokaat Jevgeni Aksjonov arvas, et Kohveri kohtuasi kestab vähemalt pool aastat. **ER**

Üks hea kaseviht paneb ka kõige laisemad jooksuma

Juba viiendat aastat järjest osales Eesti võistkond EASi Hamburgi esinduse initsiatiivil Põhja-Saksamaa ühes suurimas rahvajooksus Alsterlauf Hamburgis.

Aastate jooksul on Eesti ja Eesti sõprade jooksugrupp jõudsalt kasvanud. Kui esimesel jooksul viie aasta eest oli Eesti särgis jooksjaid 9, siis tänava juba 23. Mõned jooksjad on vahetunud, mõned peavad vahepeal pausi ja on ka paar raudnaela, kes pole algusest peale jõnna jätnud.

Jooksjate taust on läbi aastate olnud kirju. Meie hulgas on nii Eestiga ärisidemetes olevaid sakslasi, eestlastest ettevõtjaid Saksamaal, saksa ajakirjanikke kui ka eestlastest aktiviste. Traditsiooniliselt võtab jooksust osa Hamburgis täiendõppel olev eesti ohvitseride esindaja. Sel aastal jooksis Eesti lipu all kaasa lisaks ka Briti kodanik, näidates sellega oma toetust Eestile.

Kõiki osalejaid ühendab tihe side Eestiga kas siis ärilisel, kultuurilisel või muul Eestile kasulikul moel. Jooksu eesmärk ei ole olnud tingimata üritada maailmarekordit purustada. Olulisem on rõõm jooksust ja edukas finiši ületamine, millega ka kõik osalejad edukalt hakkama said. Eestlane on sitke ega anna alla! Kuigi võib arvata, et hoolimata jooksust oli parimaks motiveerijaks peale finišijoont ootav soome saun koos eesti õllega, samuti uudishimu meie vihtlemiskunsti vastu.

Eesti ja Eesti sõprade jooksugrupp Alsterlaufil.

Sel aastal sai kaitsevaelane Silver hakkama Eesti võistkonna kõigi aegade parima tulemusega, jõudes finišisse 36,5 minutiga. See oli rohkem kui 5000 jooksja hulgas paremuselt 61. ja oma vanuseklassis koguni 5. tulemus. Oma osa saavutatule andsid ergutajate koor raja ääres, sõbrad-tuttavad ja kaugele-kõrgele lehviv Eesti lipp koos lippur Kauriga. Nii lipp kui ka lippur koos saatjaskonnaga olid ergutajaks nii stardirajal kui ka viimastel meetritel teel finišisse.

Jooksule järgnes traditsiooniliselt soome saun, Ira ja Laura organiseerimisel väike kehakinnitus ja eesti õlu.

Saunas näitas Valdur oma tehtud vihtadega vihtlemiskunsti. Anne ja Ave jagasid naistele ilunippe, kuidas saada nahk veel pringimaks ja juuksed särama. Lisaks higistamisele ja vihtlemisele vahetati mõtteid nii ärilistel teemadel kui ka arutati üldist Eesti ja Saksamaaga seonduvat. Omaette teemaks oli praegune keeruline olukord Ukrainas ja suhted Venemaaga. Et arutelu liiga tuliseks ei läheks, tasakaalustas koosolemist eesti muusika.

Suured tänud välejalgadele ja kõigile, kes korraldustöös kaasa löid!

EASi Hamburgi esindus

ELUST ENESEST

Lukase karm sõnavõtt

Eesti Rahva Muuseumi direktor Tõnis Lukas nimetas Tartus toimunud iseseisvuse taastamise tähtpäeva puhul peetud kõnekoosolekul mugavuspagulasteks neid, kes hiljaaegu Eestist lahkunud on või plaanivad seda teha. Ta tõi välja, et on vale öelda, et las noored lähevad, kui nad Eestist lahkuda soovivad. "See ei ole see laine, mis läks aastal 1944. Need on mugavuspagulased, kes praegu lahkuvad. Osalt ka lodevuspagulased." Ministrid mõistsid Lukase "mugavuspagulase" hinnangu üksmeelselt hukka.

Tootsist-Teelest, teadusest ja teatri telgitagustest

Müncheni Eesti Kooli suvine õppereis Tartu ja Palamuse maile

Juba viiendat aastat teoks saanud Müncheni Eesti Kooli suvelaager viis meid seekord avastama teadust ja tehnikat, reisima tagasi Tootsi-Teele kooliaega ning piiluma Eesti vanima teatri kulisside taha. Reis toimus 13.–15. augustil.

Meie lastele, kes omandavad oma igapäevaelus suure osa teadmistest saksa keele kaudu, olid meie muuseumikülastused ja töötoad suurepäraseks võimaluseks avardada oma silmaringi ka eesti keele vahendusel. Õppeprogrammi kõrval said lapsed palju koos mängida ja eesti keeles suhelda, mida peame vähemalt sama oluliseks kui organiseeritud üritusi. Õõbisime Udu talus Kuremaa järve ääres, kus meie õhtud möödusid ujudes ja paadiga sõites, kilest seintega saunas higistades ja tule ääres istudes. Nagu arvata, kujunes laste lemmikuks suur batuut.

Magus amps teadust ja tehnikat

Alustasime oma nädalavahetust AHHA Teaduskeskuses Tartus, kus suuremad lapsed proovisid šokolaadilaboris kätt magusameistrina. Noorte instruktorite juhendamisel valmisid ehtsad omatehtud šokolaadikommid. Kuni need külmkapis tahenesid, tutvusime omal käel meid ümbritseva looduse seaduste ja tehnika uemate saavutustega. Meie pisemaid köitis eelkõige vee-eksperimentide saal. Suuremad ja julgemad otsisid pigem närvikõdi, rippudes pea alaspidi, tõmmates end toolil istudes trossiga lae alla või sõites jalgrattaga kõrgel saali kohal kõiel. Kui poisse kiskus rohkem mootorite ja masinate

Lapsed Vanemuise teatri lavatagusega tutvumas.

Foto: Linda Blum

juurde, siis sipelgapesa, munast kooruv tibu ja optilised silmapetted olid huvitavad kõigile.

Mereteemalisel näitusel "Ujub või upub" päästisime end uppuvalt laevalt ja vormisime liivast oma fantaasia järgi rannajooni, meresid ja maid. Sai selgeks, kuidas töötavad lüüsid ja kuidas tõstetakse merepõhjust upunud laevu. Teadusteatri saime teada, mis juhtub meie kõhus koogiga pärast selle allaneelamist.

Ooperifantoom ja võltsburger

Sama päeva pärastlõunal viis Vanemuise teatri noortetöö juht Mall Türk meid põnevale ringkäigule Eesti vanima teatri telgitagustesse. Lastele jäi meelde, et Vanemuises pöörleb Eesti suurim teatrilava ja sügisel etendub

seal esmakordselt eestikeelne "Ooperifantoom". Lavataguseid ruume näidates kergitas meie giid pisut saladuskatet maailmakuulsa muusikali ettevalmistustelt. Piik kostüümilatu pani fantaasia lendama nii suurtel kui ka väikestel. Lisaks nägid paljud esimest korda oma silmaga, kuidas kunstniku joonistatud piltide järgi õmmeldakse näitlejatele kleite. Seekord olid töölaual "Ooperifantoomi" kostüümid. Võime uhkelt öelda, et meie koolipere sai neid näha juba enne teatripublikut. Rekvisiitide laos prooviti maske ja kübaraid ning söödi mängult riideribadest tehtud salatit ja vahtkummist juustu või hamburgerit. Lapsed võtsid sellelt ekskursioonilt kindlasti kaasa teadmise, et ühe etenduse õnnestumiseks on lisaks näitle-

jatele vaja veel väga palju erinevate oskustega töökäsi.

Kui Arno isaga...

Meie Arnod-Teeled jõudsid järgmisel hommikul Palamuse koolimaja iga-tahes õigeaks ajaks. Kui olime pikka-aegsetes koolipinkides istet võtnud, algas õppetund, kus kuulasime lugusid ammuste aegade koolielust, lugesime, rehkendasime ja laulsime. Tunni lõpus kirjutasime endale sule ja tindiga tunnistuse, millele märkisime numbrite asemel hinneteks "kaunisti" või "läheb kah". Kui lapsi huvitasid eelkõige vanad asjad ja ülemöödunud sajandi lõpu koolilaste eluolu, siis Oskar Lutsu juttudega üles kasvanud vanematele pakkus muuseum rohkemsti äratundmisrõõmu, alates filmist tuttavatest koolitubadest ja lõpetades Tootsi punase maakera-ga.

Palamuse kiriku 800aastase altari ees palvetas kohalik kirikuõpetaja koos lastega, et herilaseparve käest nõelata saanud väike koolikaaslane jälle ruttu terveks saaks. Palve lõpus jooksiski poiss kõigi kergenduseks naerdes kiriku uksest sisse.

Lutsu-aegsest kooliajast liikusime Saadjärve-äärse Jääaja Keskuses tuhandete, miljonite ja isegi miljardite aastate taha. Lapsed kuulasid huviga, kuidas jääajad tekivad ja kaovad ning kuidas on meie Eesti ja kogu maailma kliima ja elustik aegade jooksul muutunud. Meelde jäi, et Maa ajaloo on olnud vähemalt 50 jääaega ja neile tuleb tulevikus kindlasti veel lisa, hoolimata praegusest kliima soojenemisest. Saime ka teada, miks mammutid ja ürghirved välja surid ning miks jääkaru ei saa pingviini ära süüa, kuigi mõlemad elavad ju külmadel polaaraladel. Kui lapsed enam pika päeva lõpus keskenduda ei suutnud ja õue jooksma läksid, said emad-isad vastused veel paljudele küsimustele meie elukeskkonna kohta.

Sellega oli meie kahepäevane õppeprogramm lõppenud, kuid ühist mängu jätkus Udu talu hoovil veel järgmise päeva lõunani. Enne laialiminekut pidasime juba plaani, milliseid paiku võiksime järgmisel suvel külastada. Igatahes veel kord suure tänu ürituse korraldajatele ja kohtumiseni jälle sügisel Müncheni Eesti Koolis.

Kaja Ziegler

Paadisõit Kuremaa järvel.

Foto: Karin Ladva-Zoller

Kölni Eesti Kooli uus aasta

Oh, kooliaeg, oh kooliaeg,
millal sina tuled,
mul on valmis juba
pliiatsid ja suled...

Kölni Eesti Kooli õppetöö toimub kell 11.00-14.00:

5. okt Annaberg/Bonn

16. nov Porz-Wahn/Köln

13. dets Annaberg/Bonn

Kontakt: Karin@Schmauck.de

Info: www.eüsl.de

Viimane koolipäev tänavu juunis.

Foto: Heiko Schmauck

Infot Eesti koolide kohta

Hamburgi Eesti Kool

Koolipäevad 2014. aasta II poolaastal: 4. okt, 11. okt, 25. okt, 1. nov, 6. dets, 13. dets (jõulupidu).

Aadress: Suomalainen merimieskirikko, Ditmar-Koel-Str. 6, 20459 Hamburg (U3 Landungsbrücken)

Kontakt: Ave Vals

e-post: avevals@hotmail.de

Müncheni Eesti Kool

Koolipäevad 2014/15 õia I poolaastal: 11. okt, 25. okt, 8. nov, 22. nov, 13. dets.

Jõulupidu 6. detsembril kell 16.00

Aadress: Mütterladen Giesing e. V. Rißbachstr. 12 81539 München

Kontakt: Karin Ladva-Zoller:

e-post: karinlz@web.de

Berliinis tehakse teatrit ja avatakse raamatukogu

Aastas on mitmeid tähtsaid päevi. Esimene koolipäev on kahtlemata üks tähtsamatest. Suvi on läbi ning kooli algusega saab elu taas uue tööka rütmi. Taas kord tuleb lastel välja võtta mapp kooliasjadega ning laupäeva hommikul sammud kooli poole seada.

Rõõmu teeb, et paljude Eesti laste jaoks on Berliini Eesti Kool oluliseks kohaks ning vaimustusega oodatakse kohtumisi õpetajatega koolikaaslastega. Õhinal vahetatakse muljeid suvest ning lihtsalt on hea jälle koos olla.

"Mida me sel aastal teeme?" on küsimus, mille esitasid küllap kõik lapsed esimeses tunnis oma õpetajale. Lisaks tavapärasele õppetööle on Berliini Eesti Kooli töökavas ka mitmed lisäüritused. Kohe kooliaasta alguses vaimustas Berliini eestlasi Teatribuss Eestist oma etendusega "Aardejaht" ning vandersellid, kellega saab koos laulda ja meisterdada.

Teatribuss alustas Berliinist oma Euroopa tuuri, mille raames astutakse üles paljudes Eesti koolides üle Euroopa. Teatribussi Berliini etendust toetavad EV Haridus- ja Teadusministeerium ja Eesti Instituut.

Teatripisik on tõepoolest nakkav: Berliini Eesti Kooli lapsed lavastavad sel aastal ka ise päris oma teatrietenduse, millega astutakse üles erinevatel üritustel aasta jooksul.

Eesti kirjanduse raamatukogu

Sel sügisel avab Berliini Eesti Kool pärast pikemat ettevalmistusperioodi oma ruumides raamatukogu. Raa-

Koolilapsed, Teatribussi tegijad ja õpetajad.

matukogu kõige tähtsam eesmärk on anda lastele ja lastevanematele võimalus laenata välja eestikeelset lastekirjandust ja ajakirjandust, mida oma koduriulis ei ole.

Raamatud ei ole pelgalt kohustuslik kirjandus, vaid raamatuga koos sisene me vaimsesse keskkonda või muinasjutumaailma, mis on meie igapäevases reaalsuses sootuks teine.

Suure osa raamatuid sai Berliini Eesti Kool kingituseks Eesti Hoiu- ja Raamatukogult. Sellele kaunile kingitusele on juba vähehaaval lisandunud ja lisanduvad ka tulevikus eraannetu-

sed. Peale raamatute on raamatukogus ka perioodikaväljaanded, näiteks Mesimumm, Täheke, Hea Laps.

Kooliaasta esimese poolaasta koolitus lastevanematele ja õpetajate väärtuskasvatusest ja mitmekeel- susest. Koolituse viib läbi Mari-Mall Feldschmidt Eestist. (vt kutset kõrvalküljel)

Hea meele teeb, et lapsed ja lapsevanemad rõõmustavad väga teineteist peale suvevaheajaga nähes ja rõõmu teeb, et uus kooliaasta on täis palju uut energiat.

Ingrid Melzer

Toeta Berliini Eesti Kooli raamatukogu!

Deutsch Estnische Gesellschaft e.V.

IBAN: DE64100900007392255006 Berliner Volksbank

märksõna: Berliini Eesti Kool

Rahvapidu – rahva pidu Inglismaal

Laupäeval, 16. augustil toimus Kesk-Inglismaal Cattothorpe Manor'is traditsiooniline eestlaste Rahvapidu. Koosviibimisel esitasid lapsed nädala jooksul laagris õpitud eestikeelseid laule ja rahvatantse. Sellel aastal tähistas Inglismaa eestlaste suvelaager oma 65. juubelit.

Iga pidu on omanäoline. Kord tähistatakse millegi püsivust, kord millegi mälestust! Kuid mis teeb Inglismaa Rahvapeo omanäoliseks?

Vastust polegi nii raske leida – eelkõige see, et see pidu on rahva pidu! Sinna minnakse, et ühiselt laulda ja tantsida – teha koos seda, mida me armastame ja omaks peame. Sel peol ei olda vaid külaline, päeva jooksul saab igalt märkamatult peo kaasosaline.

See ongi ehk see, mis meid Lauraga on ära võlnud ning mille pärast me juba mitmendat korda reisi Inglismaale ette võtame.

Ka sel aastal kogunesid arvukad Rahvapeo külalised juba keskpäevaks Cattothorpe'i, sest programmi jagub alati mitmeks tunniks ning aega peab ju ka veel vanade tuttavatega jutuajamisteks ja uute tutvuste sobitamiseks jääma. Seega sättisime ennastki juba varakult kohale. Peomaja ukse ees ulatati meile sissepääsuks suvelaagri laste valmistatud sinimustvalged käepaelad, mida kõik peokülalised terve päeva uhkusega kandsid. Peab tunnistama, et meie lipu värvikombinatsioon sobib iga riituse juurde.

Traditsioonid lähevad edasi

Ruumidesse sisenedes astusime otse lastelaagri laulukontserdi peaproovi, kus kõlas parasjagu Kadri Hundi sulest pärit laulu "Üksteist peab hoidma" imeilus refrään. Kohe oli süda soe ning hing evelil. Paistis, et ka lastelaagri lapsed/noored olid juba ärevuses, sest nädala jooksul õpitud: harjutatud laulud ja rahvatantsud olid taas Rahvapeo programmi osaks. Prooviti veel viimased akorde ning oligi noortel aeg ennast pidurõivastesse sättima minna.

Tihti on just kulisside tagustesse piilumine see kõige põnevam. Seega sammusime noorte laagrimajade suu-

Suvelaagrilised Rahvapeol esinemas.

Foto: Toomas Ojasoo

nas, et pakkuda oma abi ja teadmisi rahvariite selgapanemisel. Kuid enamik laagri noori ei kandnud rahvariideid esimest korda. Tore oli jälgida, kuidas noormehed põlvpükste ja põlvikute kandmist kaasajastada proovisid. Korraga oli tekkinud hoopis teine, imeilus pilt – 40 lastelaagrist osavõtjat last/noort kirevates rahvariites. Rahvapidu võis alata.

Laulu "Kaunistagem Eesti kodjad" sõnade saatel algas eeskava Eesti, Inglismaa, Euroopa ja IES Tulevik lippude piduliku sisetoomisega noorte poolt. Järgnes palvus, mille pidas EELK konsistooriumi liige Virge James. Avasõnad lausis IEÜ esimees Toomas Ojasoo. Peo peakõnelejakas oli Lauri Bambus, kes oli alles kaks nädalat tagasi Eesti suursaadiku kohustused Suurbritannias üle võtnud. Kõnede sisust kajastati meie väikese rahva ühtehoiu vajalikkus ja tähtsus. Meil on põhjust tähistada rahva ja riigi olemasolu. Ja kui ka aeg edasi läheb ning maailm pidevas muutuses on, jäävad hädaohud endiselt hädaohudeks ning minevik meie ajalooks. Just selle aasta septembris

täitub 70 aastat põgenemisest. Paljudele peokülalistele ja peokorraldajatele oli see aeg üheks enda, vanemate või vanavanemate elumurde ajaks. Tähtis on mineviku tundmine ning oskus käesolevaga kaasa minna.

Saksamaa eestlase esindajana andis allkirjutatu edasi tervitused EÜSLilt, eestlaste ühingult Saksamaalt, Kölni Eesti Koolilt ning Kölni Eestlaste Rahvuskoondiselt, õnnitlused lastelaagri korraldajatele ning tunnustuse kõigile neile, kes on 65 aastat Inglismaa laste suvelaagri järjepidevuse eest hoolt kandnud.

Eeskava jätkus suvelaagri noorte ja kasvatajate kontserdiga. Esineiti tuntud ja vähem tuntud ühislauludega, luuletusega, soololaaluga ning mängis muusika kvartett. Laulul "Ilus oled, isamaa" ei tahtnud aplaus kohe kuidagi enne lõppeda, kui oldi nõus seda veel kord kordama.

Musikaalselt jätkasid Boris Lehtlaan, Tõnu Timm ja Tiit Saluveer, kes olid Eestist kaasa toonud väga mitmekülgse repertuaari terveks õhtuks nii instrumentaalmuusika kui ka laulude näol. Eeskava lõpetuseks kutsuti

lisaks esinejatele lavale ka peole tulnud Euroopa koori lauljaid ning ühiselt kanti ette laulud "Üksteist peab hoidma" ja "Tuljak". Ka publiku seas leidis kaasalaulejaid ja ümisejaid. Lõppsõnad lausis IES Tulevik esinaine Karin Blakeley ning ühiselt lauldi Eesti ja Inglise hünni.

Kõva töö ja aus tulemus

Sellel aastal saalis ametlikum eeskava läbi, kuid edasi läks Rahvapidu vabas õhus. Ühiselt siirduti suure rohuplatsi suunas, kus peokülalised omale pingiridades mugava vaatekoha otsida said. Noored olidki ennast juba ritta võtnud ning järgnes rahvatantsude "Ingliska", "Tilutitlut", "Puuratas", "Kalamies", "Tõmba, Jüri" ja "Oige ja vasemba" etteasted. Uskumatu, kuidas suudetakse viie päeva jooksul suuremalt jaolt Eestist eemal sündinud teismelisi nii võrratult hästi rahvatantse tantsima õpetada. Vaimustusega nautisid pealtvaatajad ning teatud uhkusega lapsevanemad, kuidas kirevates rahvariites noored hoogsalt tantsusamme seadsid. Lõpetuseks kõlas tugev

Aeg
Artur Alliksaar (1964)

Ei ole paremaid, halvemaid aegu.
On ainult hetk, milles viibime praegu.
Mis kord on alanud, lõppu sel pole.
Kestma jääb kaunis, kestma jääb kole.

Ei ole süngeid, ei naljakaid aegu.
Võrdsed on hetked, kõik nad on praegu.
Elul on tung kanda edasi elu,
jällegi Kronos, et saaks mõne lelu.

Ei ole möödunud või tulevaid aegu.
On ainult nüüd ja on ainult praegu.
Säilib, mis sattunud hetkede sattu.
Ainuski silmapilk teisest ei kattu.

Ei ole mõttetult elatud aegu.
Mõte ei pruugigi selguda praegu.
Vähemat, rohkemat olla ei võinuks.
Parajal määral saab elu meilt lõivuks.

Ei ole kaduvaid, kõduvaid aegu.
Alles jääb hetk, milles asume praegu.
Aeg, mis on tekkinud, enam ei haju,
kui seda jäävust ka meeled ei taju.

ja tunnustav aplaus nii noortele kui ka juhendajatele. Nii oligi kolmetunnine programm mööda saanud.

Pärast korralikku kehakinnitust läks aga pidu edasi. Kuulati veel mitmes lõigus Boris Lehtlaane, Tiit Saluveeri ja Tõnu Timmi esitust, mille saatel sai ka jalga keerutada. Lauldi ühislaule ja tantsiti rahvatantse. Vahepeal toimusid loteriide ja superloterii loosimised. Uudistada sai lastelaagrist osavõtjate poolt meisterdatud käsitöönäitust ning noorte enesetutvustusi. Eriti põnev oli tutvuda lastelaagri pika ajaloo, mis nii fotoshow kui ka välja pandud Eesti Häälveergudelt kajastust leidis ning mille kaudu oli võimalik väike reis minevikku teha.

Tean, et selle suurrituse taga on terve meeskond, seepärast tahan kõigile, kes Rahvapeo ettevalmistamisel, läbiviimisel nõu ja jõuga abiks olid, aitäh öelda. Ka pärast paari päeva on raske sõnadesse panna kõike seda toredat ja meeldivat, mis kohapeal nähtud ja läbi elatud sai.

Tulge ja kogege seda ka ise!

Maarika Remmert

KUTSE ÜRITUSELE

Laupäeval, 22. novembril kutsub Berliini Eesti Kooli kõikide huvitatuid harivale koolitusele – "Õppija individuaalsust toetav õpetamine". Koolituse viib läbi eesti keele õpetaja, koolitaja ja õpetajate nõustaja Mari-Mall Feldschmidt Eestist. Ühepäevane koolitus on mõeldud nii lastevanematele, õpetajatele kui ka neile, kes soovivad laiendada oma silmaringi.

Koolituse teemad:

- Tänapäevane õppijakeskne õpikäsitus mitmekultuurse ühiskonnas
- Meie liikumapanev jõud ehk kuidas toetada sisemist motivatsiooni?
- Aktiiv- ja kogemusõpe keeletundides
- Keelemängud õppimise toetajana
- Lapsevanema osa õppija toetamisel

Koolitus toimub kogemuslikult aktiivõppe meetodite abil, miniloeng ja arutelud vahelduvad rühma- ja paaritöödega. Tore päeva lõpetab kultuuriprogramm.

Kohtade arv on piiratud. Vajalik on eelregistreerimine e-postiaadressil berliini.eesti.kool@googlemail.com hiljemalt 22. oktoobriks. Kuni 8. oktoobrini (kaasaarvatud) registreerimisele soodsam osalustasu.

Laupäeva, 29. novembri õhtul on võimalus Berliini kohvikus Jäääär (Brunnenstraße 56) kohtuda kirjaniku ja semiootiku Valdur Mikitaga. Mikita tutvustab oma menukat 2013. aastal ilmunud raamatut "Lingvistiline mets". Kirjandushuvilised ja eesti identiteedi üle mõtisklejad on kutsutud vestlusringi kirjanikuga.

Lähem info e-postiaadressil paschke.aira@googlemail.com.

Aira Paschke ja Kadi Mustasaar

Sellesuvine eesti noorte laager Inglismaal osaleja pilgu läbi

Sellel aastal tähistas Inglismaa eestlaste suvelaager oma 65. juubelit. Ka Saksamaalt oli mitu osalejat. Alljärgnevalt tähelepanekuid Larsilt.

Noorte suvelaager Inglismaal oli jälle nii tore. Õpime seal palju. Mitte ainult keeletunnis eesti keelt, vaid ka rahvatantsu kaudu natuke eesti kultuuri. Ja enamik laule, mida me õpime, on ka eestikeelsed. Kui ka rahvatantsude ja -laulude õppimine suurema osa ajast ära võtab, jätkub siiski veel aega ka muudeks toredateks tegevusteks, nagu mängud looduses, ujumine, vibu laskmine, orienteerumine ja vabas õhus võimlemine.

Kes on vanem kui 13 aastat, saab õhtuti baari minna ja seal Playstationit mängida ning endale karastusjooke osta. Suvelaagri toidud maitsevad väga hästi, kõhu saab alati täis. Lisaks saab laagris nn *took shop*'ist odavalt maiustusi osta. Nii laagrist osalejad kui ka kasvatajad (Teamer), on nii kenad ja sümpaatsed. Nendega on alati lõbus koos olla.

Lars Remmert

Inglismaa eestlaste lastelaagrist osa võtnud Saksamaa noored: tagareas vasakult Mart Ole Peters, Leila Rummel, Anne-Riina Peters, Nils Jaagup Peters; ees vasakult Lars Remmert, Magnus Balzer, Matthias Christian Albrecht.

Foto: Maarika Remmert

Fellbachi 5. Euroopa Kultuurisuvi

Fellbach on ligi 44 000 elanikuga linn Baden-Württembergi liidumaa pealinna Stuttgarti külje all. Eriti mitte millegi poolest silmapaistva Saksamaa linnakese omapäraks on aga see, et alates 2001. aastast korraldatakse seal igal kolmandal aastal Euroopa Kultuurisuvi.

Festival kestab pea kolm kuud ning ürituse eesmärk on näidata Euroopa riikide kultuurilist mitmekesisust kõrgetasemeliste kunstnike esinemiste kaudu ning seeläbi aidata kaasa Euroopa integratsioonile.

Kui varasematel aastatel olid partnermaadeks alati üks Lääne- ja teine Ida-Euroopa riik (nt Prantsusmaa – Ungari, Holland – Rumeenia), siis sel aastal on esmakordselt külla kutsutud kaks Põhja-Euroopa riiki – nimelt Soome ja Eesti.

Korraldajate arvamus järgi ühendab neid kahte maad mitte üksnes lähedikkune geograafiline asend Läänemere kaldal, vaid ka kultuuriline ja keeleline taust. Ollakse huvitatud, mida soomlastel ja eestlastel peale

sauna, metsade ja põhjapõtrade pakku on.

Ajavahemikul 18.07. – 27.09.2014 tutvustasid mõlemad maad end klassikalise-, džäss- ning folkmuusika, aga ka balleti, foto- ja filmikunstnikuni, kirjanduse jne kaudu. Eestit esindasid Vanemuise ballett, tšellokvartett C-JAM, Siiri Sisask ja Ingrid Lukas oma bändidega, ansambel Heinavanker jpt.

Alljärgnevalt mõtted ja arvustused mõnedest üritustest Soome ja Eesti fännilt Thomas Michaelilt Stuttgartist. Kuigi Thomas mõlemat keelt nii sõnas kui ka kirjas valdab, eelistab ta arvustusi kirjutada siiski oma emakeeles. Tõlkis Meeli Bagger.

Meeli Bagger

Vaimuliku koorimuusika vastu püsib huvi endiselt kõrge.

Fotod: Thomas Michael

Kultuurifestivali pidulik avamine läks täismajale

Reedel, 18. juulil avati Fellbachi Alte Kelteris selleaastane Euroopa Kultuurisuvi. Festivali partnermaadeks on Soome ja Eesti. Vaatamata sel õhtul valitsenud suurele kuumusele, oli sissepääsu juures ohtrasti tunglemist ning saal sai rahvast pungil täis.

Eesti kultuuriminister Urve Tiidus kultuurisuvi avamisel.

Õhtu sissejuhatajaks laulsid kuus šarmantset daami (ansambel Ketsurat Soomest) Soome hümnid kolme kandletaolise, kuid nagu kitarriga mängitava ja hoitava instrumendi saatel. Seejärel sai sõna Fellbachi linnapea Christoph Palm, kes tänas kõiki festivali korraldajaid, eriti aga Kultuuriametit. Aplausiga märkisid kuulajad ära Palmi sõnad, et Fellbach kogub nüüd tuntuks ka kui kultuurilinn, mitte ainult kui koht, kus peetakse majanduskongresse.

Pärast pikka ning korduvate aplausidega katkestatud sõnavõttu sai esinemisjärje Eestist pärit tšellokvartett C-JAM. Kvartett, mille liikmed klassikalise muusikahariduse omandanud, aga enda sõnul ka *hardrock*-i lugusid mängivad, esines sedakorda klassikalise muusika palaga grandiooselt *presto furioso* stiilis.

Pärast Baden-Württembergi Teadus-, Teadusuuringute- ja Kunstiministeeriumi riigisekretäri Jürgen Walteri peokõnet esines veel kord ansambel Ketsurat, esitades muu hulgas ühe joiu (joiu on laplaste traditsiooniline laululiik, mida iseloomustab 1–2 taktist koosnev lihtne viis ja lihtne tekst, mida teised lauljad rohkem või vähem täpselt kordavad).

Inglise keeles kõnelenud Soome Haridus- ja Kultuuriministeeriumi riigisekretäri Kari Anttila tervitus läks kahjuks kuulajatele kaotsi soome aktsendi tõttu, mis kõne akustilise arusaadavuse võimatuks muutis. Ameti poolest kõrgeim külaline sel õhtul oli EV Kultuuriminister Urve Tiidus. Tiidus lubas kohe oma sõnavõtu alguses, et räägib vaid lühidalt, ja seda lubadust ta ka täitis. Seevastu aplaus pärast ministri sõnavõttu kõlas pikalt.

Esinenud kunstnike hulgas hakkas silma eestlastest laulusekstest Heinavanker, kelle ülesastumine algas saalis, märkamatu, kuulajate hulgas. Lauldes liikusid nad publiku seast lava poole. Ansambel on spetsialiseerunud vaimuliku muusika ja runolaulude esitamisele. Runosid oli kuulajatel võimalik ka nautida, runolauludele omaste lühikeste, korduvate meloo-

diatega salmidest kokku põimitud loos. Järgnenud laulu ajal kõndisid seksteti kaks naislauljat lauldes läbi saali, samas kui meeslauljad lavalt kaasa laulsid, sellise interpretatsiooniga andis ansambel edasi kirikliku atmosfääri ning kuulajad adusid laulu vaimulikkust karakterit.

Vaheajal pakuti kuulajatele väikesi suupisteid ja Fellbachi veine, millega kohalikud veinitootjad üritust sponsorinud olid. Ansambel Ketsurat kutsus publiku lauldes saali tagasi, õhtu teist poolt nautima. Kuid enne seda oli veel kõigil olnud võimalus oma naerumuskleid treenida, jälgides soomlaste tänavateatri Minimi – kaks näitlejat ja saksofonist – esinemist. Tširkuselementide ja pantomiimide abil üritati vaatajatele soomlaste mentaliteeti tutvustada. Lõpetuseks esines Soome suupillidekvartett Sväng. Nagu nimi ütleb, kasutavad ansambli liikmed musitseerimiseks suupille. Kui bass-suupill oma suurusega kohe silma torkas, siis ülejäänud kolme suupilli oleks pealiskaudsel vaatamisel mingiteks elektroonilisteks mõõteriistadeks võinud pidada. Kuid neli muusikut võlusid pillidest välja furioosse muusikalise segu folgist, tangost ja bluisist.

Kokkuvõtteks võib öelda, et Kultuurisuvi tehti korralikult sissejuhatus. Festival, mis hõlmab muusikat, kirjandust, näitust ja kino ning ka lasteprogrammi, kestis kuni septembrikuu lõpuni. Internetist leiab ürituse kajastusi aadressilt: <http://www.kultursommer-fellbach.de>

Thomas Michael

Jubilate: koorilaulud Fellbachist ja Eestist

Kultuurisuvi raames toimus Fellbachi Lutherkirches 19. juulil saksa-eesti vaimuliku koorimuusika kontsert. Huvi kontserdi vastu oli suur ning kirik oli rahvast puupüsti täis.

Kontserdi esimese osa alustuseks esitas ansambel Heinavanker, kelle kõrget kvaliteeti juba päev varem avauitrusel kuulda sai, ansambli juhataja Margo Kõlari kompositsiooni "Palve". Järgnesid vanade, kuni 14. sajandisse tagasi ulatuvate vaimuli-

ke rahvalaulude ettekanded erinevatest Eesti maakondadest nii ladina kui ka eesti keeles. Oma nime Heinavanker on ansambel võtnud Hieronymus Boschi (1453–1516) tiibaltarimaali järgi.

Kontserdi teises pooles esines Fellbachi Kammerkoor opus 7, kes sel aastal tähistas oma 25. juubelit.

Ettekanded tulid teosed saksa ja ladina keeles heliloojatelt üleelimest sajandist: Bruckner, Schubert, Mendelssohn, Silcher ja Reintha-

ler. Kaasaegse muusika teosed olid koori dirigendilt Tilman Heiland'ilt, kompositsioon "Virga Jesse" (tekst Heiland ja muusika Bruckner) ja Otto Olssonilt (1879–1964) "Jesu corona celsior". Muljetavaldava kontserdi kulminatsiooniks kujunes Heinavankri ja kammerkoori ühisesitusele ameerika helilooja Randall Thompsoni (1899–1984) "Hymnus Alleluia". Publiku kauakestev aplaus oli tõendiks kordalainud kontserdile.

Thomas Michael

Birgit Püvelt ehedust fotodel

Fellbachi Kultuurisuvi raames avati neljapäeval, 7. augustil rahvusvaheliselt mitu korda auhinnatud Eesti fotograafi Birgit Püve tööde näitus.

Vaadates näitust, tekkisid assotsiatsioonid Mussorgski klaveripalade tsükliga "Pildid näitusele" – nn jalutuskäigu teema toimus galerii kolme korrust ühendavate treppidega ning kordus seega ikka ja jälle. Pildimotiivid moodustasid kolm gruppi: üleval korrusel portreed, keskmises osas Peipsi järve ääres elavate vene õigeuskuliste inimeste elustiil ja alumisel korrusel Peipsi ümbruse maastikuimpressioonid.

Portreed olid inimestest erinevates vanustes, erinevate elustiiliga, aga portreeritavad omasid midagi ühist – nad seisisid või istusid kõik lihtsa halli tausta ees – oli see siis moodsas soengus blondiin või kortsuline elatunud talumees.

Keskmisel korrusel olid üles pandud fotod, samuti vene õigeusu inimestest, kes aga väga vaestes tingimustes elavad. Näiteks fotol "Vana naine köögis" oli lisaks vanale naisele köögilae palkide vahelt näha sibulakotte.

Galerii alumises osas, kõige väiksemas ruumis, olid eksponeeritud fotod, kust peegeldus vastu nõukogude diktatuuri pärandus: nt kivimurd, mis näeb välja kui helehalli plastiku kaetud miski, mille keskel seisab poollagunenud betoonehitise skelett ning hunnik vanametalli (tõenäoliselt vana autovrakk); kirevates õites lilleaas, taustaks kaks uduselt nähtavat nõukogudeaegset süngat, halli

Fotograaf Birgit Püve.

Birgit Püve

- sündinud 7. novembril 1978. aastal
- Püve on töötanud Eesti Ekspressis. 2014. aastal pälvis Eesti Ajalehtede Liidu pressipreemia portreede kategoorias tema Areenis ilmunud fotoseeria tuleviku-tähtedest.
- 2012. aastal valisid Briti ajakirja The Sunday Times Magazine'i fototoimetajad Püve töusvaks talendiks.
- Püve loomingut on esitletud näitustel Eestis, Lätis, Venemaal, Prantsusmaal, Suurbritannias, USA-s, Kanadas ja Austrias jm.

paneelmaja; kinnikõlmunud järvel suur kelk, millele on peale ehitatud majatooline moodustis, mis diiselmootori abil edasi liigub.

Birgit Püve elulähedased pildid kutsusid vaatajates esile positiivse vastukaja, kuigi piltide motiivid olid

masendavad ja ennekõike kaastunnet tekitavad. Enamik külalistest oskas inglise keelt ja seetõttu oli loomulik, et pärast näituse vaatamist toimusid autoriga mitmed huvitavad vestlused.

Thomas Michael

Foto "Vana naine köögis" – elu Peipsi-äärsetes külates.

Kolonel Arthur von Buxhoevedeni ümbermatmine kodumaa mulda

12. septembril maeti Kaitsevæ kalmistule ümber baltisakslasest vabadussõdalase kolonel Arthur von Buxhoevedeni ja tema abikaasa Kira säilmed.

Parun Peter Eugen Arthur von Buxhoeveden sündis Saaremaal Muratsi mõisas 28. märtsil 1882. Ta lõpetas Kuressaare gümnaasiumi ja Tveri ratsaväeohvitseride kooli. Tsaararmee teenides osales ta I maailmasõjas ja sai kahel korral püütada. Vahvuse eest lahingutegevuses annetati talle Püha Anna, Stanislavi ja Vladimiri ordenid ning Georgi rist ja ülendati rittmeisteriks.

Pärast tsaaririigi kokkuvarisemist naasis Buxhoeveden Saaremaale ja Vabadussõja puhkedes oli ta üks esimestest end Eesti rahvaväkke registreerinud ohvitseridest. Jaanuaris 1919 määrati Arthur Buxhoeveden 2. ratsaväepolku, seejärel viidi üle Ratsapolkude tagavaraeskadroni ülemaks. 1923. aastal nimetati ta vanemkäsundsohvitseriks sõjaministri juures ja 1924 ülendati koloneliks. 1928. aastal läks kolonel Buxhoeveden tervislikel põhjustel erru. Talle oli annetatud I liigi 2. järgu Vabadusrist ja tasuta maad ehk siis ta sai tagasi perekonnale kuulunud Muratsi mõisa, kus ta nüüd põllumajanduslikku tegevust arendama hakkas. Kolonel Buxhoevedeni oli annetatud ka Soome Valge Roosi II klassi komandöriks, Läti Karutapja III järgu orden ja Poola "Polonia Restituta" ohvitseririst.

1941. aasta talvel lahkus kolonel Buxhoeveden koos abikaasaga järel-ümberasujana Eestist ja asustati paljude teiste baltisakslaste kombel endistele Poola aladele Warthe-gaus. Põgenenud sealt 1944. aastal Punaarmee eest läände, leidis Arthur Buxhoeveden lõpuks uue kodu Karlsruhe. Sõjajärgsel Saksamaal oli ta tegev Eesti sõjapõgenike abistamisel ja organiseerimisel, osaledes aktiivselt nii baltisakslaste kui ka eestlastest pagulaste tegevuses.

Arthur von Buxhoeveden suri Karlsruhe 27. oktoobril 1964 ja tema abikaasa viis aastat hiljem ning nad olid maetud Karlsruhe peakalmistule.

Kolonel Arthur von Buxhoeveden oli maetud Karlsruhe kalmistule, kuid nüüd saab ta puhata Eesti Kaitsevæ kalmistul.
Foto: Peep Pillak

Kuna hauaplatsi renditähaga oli seal täis saanud, siis otsustati perekonna heakskiidul nende ümbermatmine Eestisse. Kolonel Buxhoevedeni ja tema abikaasa Kira maised jäänused jõudsid Eestimaa pinnale väga tähtsusetult just Vabadussõja alguse 95. aastapäeval – möödunud aasta 28. novembril.

Eestlaste väejuht

12. septembril Kaitsevæ kalmistul toimunud ümbermatmise tseremoonial ütles kaitseminister Sven Mikser, et Arthur von Buxhoeveden oli üks nendest baltisakslastest, kes sõdis Vabadussõjas Eesti vabaduse ja iseseisva riigi eest ja rõhutas seda, et ta oli üks vähestest ohvitseridest, kes ei soovinud astuda mitte baltisakslastest formeeritud Balti pataljoni, vaid eelistas teenimist eestlaste väeosades. Vabadussõda polnud ainult eestlaste sõda, see oli ka sakslaste ja venelaste ning meie liitlaste soomlaste, brittide,

taanlaste ja teiste võitlus iseseisva ja demokraatliku Eesti riigi eest. Saksamaa Liitvabariigi suursaadik Eestis Cristian Matthias Schlaga ütles oma kõnes, et 20. sajand oli rasket otsuste langetamise aeg, sealhulgas eriti baltisakslaste jaoks.

Ta rõhutas, et kolonel Buxhoeveden ei lahkunud Eestist 1939. aastal nagu enamik baltisakslasi, vaid alles 1941, kui see oli ellujäämiseks ainus võimalus.

Perekonna esindaja parun Volker von Buxhoeveden tänas institutsiooni ja isikuid tänu kellele ümbermatmine teoks sai. Vaimuliku talituse viis läbi Kaitsevæ peakaplan kolonelleitnant Taavi Laanepere. Tseremoonial osalesid ka president Arnold Rüütel, Kaitseväe Peastaabi ülem kolonel Ilmar Tamm, Läti suursaadik Juris Bone, Soome ja Poola kaitseatašeed ning mitmed diplomaadid, samuti Buxhoevedenite perekonna esindajad jt.

Peep Pillak

Valmib lustakas raamat nüüdisaja eestlasest

Kaks välismaal elavat eesti naist Karin Nemeš Shanghaist ja Helen Ree Zürichist on koos eesti rahvaga loomas lühilugudega fotoraamatut "Harilik eestlane", mis aitab kild kyllu haaval kokku panna lustaka pildi tänapäeva eestlasest.

Raamatu loomisel on nad pidanud silmas oma välismaa sõpru ja tuttavaid, kes saavad siit väikese vaevaga ülevaate hariliku eestase igapäevategevusest, hinge- ja mõttemaailmast. Kui nad poolteist aastat tagasi oma internetilehel www.harilikeestlane.ee rahvalt lugude kogumist alustasid, jagas seda üleskutset ka Eesti president Toomas Hendrik Ilves oma Facebooki lehel, et kokku saada võimalikult laiapõhjaline pilt eestlasest. Neile kirjutati üle 300 vahva loo.

Raamatu fotod on teinud Helen Ree, kes töötab Zürichis professionaalse fotograafina. Helen rändas mööda Eestit, jäädvustades erilised kohtumised ja hetked humoorikate piltidena. Lisaks on raamatusse pikitud huvitavaid vanasõnu, rahvalikke ütlushiiteid ja fakte eestlaste kohta, mis annavad aimu eestlaste meelelaadist ja selle tagamaadest, rikastavad lugusid detailidega ning lisavad raamatule sügavust. Nad ise usuvad, et väga paljude inimeste lood annavad raamatule elu, vanasõnad ja huvitavad faktid lisavad nüansse ning pildimaterjal hõlbustab mõistmist. Koostöös moodustuvad need mõnusa terviku nüüdisaja eestlasest.

Tänaseks on kokku pandud päris lustakas toomaterjal tänapäeva eestlasest ning Helen ja Karin on leidnud oma meeskonda tõelised oma ala professionaalid, kes aitavad selle vormida ilusaks raamatuks. "Harilik eestlane" tekste toimetab Eesti Kirjandusmuuseumi folklooristika osakonna keeleteimetaja Asta Niinemets. Asta igapäevatöö on just rahvalugudega seotud tekstide silumine. Raamatu kujundab Marje Eelma, kelle kujundatud fotoraamat valiti eelmise aasta Eesti 25 kaunima raamatu kujunduse hulka. Raamatu hariliku eestlase vaba aja tegevuste peatükiga saab tutvuda nende kodulehel: <http://www.harilikeestlane.ee/et/Naidis-raamatust>. Praegu käib vilgas töö teiste peatükkidega. Nende soov on raamat välja anda nii inglise kui ka eesti keeles juba selle aasta novembris.

Projektile saab hoogu juurde anda Eesti ühisrahasutusplatvormil Hooandja (<http://www.hooandja.ee/projekt/humoorikas-luhilugudega-fotoraamat-harilik-eestlane>) või kontakteerudes otse nemeškarin@gmail.com.

Hooandja videos on näha ka raamatu esimesi visuaale ning Helenit ja Karinit ennast.

Karin Nemeš on endine pangatipptöötaja, kes hetkel kasvatab Shanghaist oma kahte pisikest last.

Helen Ree töötab Zürichis professionaalse fotograafina (vt www.helenree.com).

Meie Kodu

TUTVU: <http://www.harilikeestlane.ee/et/Naidis-raamatust>

Helen ja Karin on ise suure õhinaga oma ettevõtmise juures. Foto: erakogu

PÖFF pääses filmifestivalide esiladvikusse

Rahvusvaheline Produutsentide Liitude Föderatsioon FIAPF kinnitas Tallinna Pimedate Ööde filmifestivali rahvusvaheliselt sertifitseeritud võistlusprogrammi festivalide hulka.

Sellega kaasneb PÖFFile maailmas 15. filmifestivalina võimalus korraldada seni spetsialiseeritud Euro-Asia võistlusprogrammi asemel rahvusvahelist võistlusprogrammi, kuhu kuuluvad filmid üle maailma.

See on võimalus seista võrdväärsete partneritena ühes reas festivalidega nagu Cannes, Berliinale või Veneetsia, aga ka Karlovy Vary, Moskva ja San Sebastian, rääkis PÖFFi juht Tiina Lokk.

ER

Ingrid Lukas. Foto: Thomas Michael

Veel kord Fellbachist: džässi häälled Eestist

Järjekordse Fellbachi kultuurisuve üritusena toimus 6. septembril kontsert "Voices of Jazz". Kontserdi esimeses pooles esines Ingrid Lukas ja teises pooles Siiri Sisask oma bändiga. Fellbachi Muusikakooli saal oli väljamüüdnud.

Viie aasta ja kolme päeva vanusel seis Ingrid Lukas 23. augustil 1989. aastal 600 km pikkuses Balti ketis ja laulis. Siit sai alguse tema muusikutee – Ingrid tahtis lauljaks saada. Kaks aastat hiljem, 20. augustil 1991, kui tähistati Eesti taasiseseisvumist, oli Ingridil seitsmes sünnipäev. 1994. aastal kolis ta Šveitsi, 1999. aastal kirjutas ta oma esimesed laulud pop- ja soulmuusika stiilis ning aastal 2002 alustas ta lauluõpinguid Zürichi Džässikoolis.

Väikese, ainult kolmest liikmest koosneva bändiga – veel üks laulja, kes ka e-tšellot ning süntesaatorit mängis, bassimees ning trummar ja elektroonik ühes isikus – esitati kuulajatele suurepäraselt, mitmepalgelist džässmuusikat. Elektrooniliste instrumentide sünteetiliste kõlade kaudu tekkis aeg-ajalt assotsiatsioon filmimuusikaga, muusikaga, millel on õudusttekitav või kosmiline iseloom. Mõnedes lugudes olnud pikad laulupaused andsid bändiliikmetele võimalusi improviseerimiseks, samal ajal kui Ingrid paistis mediteerivat. Ingridi hääl kõlas kord haldjalikult süütult, kord aga üllatavalt tumedalt, meenutades siis laste jooksid.

Ingrid laulis inglise keeles. Vahelajal, pärast pika aplausiga lõppenud etteastet, oli külastajatel võima-

lus Ingridiga isiklikult vestelda ja tema heliplaate osta. Erinevalt kõigjal Fellbachis rippuvatest plakatitest Ingrid Lukasega, presenteeris Ingrid end laval täiesti normaalses riietuses, oli loomulik ja käitus ilma vähimagi teatraalsusega.

Kontserdi teine pool oli kontrastiks esimesele. Siiri Sisaskit saatev bänd koosnes kaheksast muusikust, sealhulgas džässpianist Kristjan Randalu, kelle poolt oli ka enamik seadeid ning Helenos Keelpillikvartett. Siiri repertuaar, mida ta peamiselt eesti keeles laulis, lugedes eelnevalt ette saksakeelseid tõlkeid, oli ka kõla poolest kontrastide rohke, rääkimata Siiri hääldest, mis aeg-ajalt baritoni registritesse ulatus. Ettekandele tulid ka eesti rahvalaulude töötlused. Kuid üks silmatorkav, õigemini küll

kõrvatorkav pala oli mongoolia rahvalaul, mille Siiri esitas, ainsaks saatjaks saksofon, imiteerides hästi mongoolia stiili, väga kõrgetes registrites. Kahjuks oli mõnedes lauludes, kus saatjaks ainult klaver, instrument häälte suhtes ülehäälestatud. Viimase laulu ajal, milleks oli ühe eesti lastelaulu töötlus, kutsus Siiri kogu publiku kaasa laulma.

Erinevalt Ingrid Lukasest ja bändist meenutas Siiri Sisaski ja tema bändi etteaste rohkem rokkbändi ja poplaulja etteastet. Ainuke laul (Siiri Sisaski CD-lt "Lingua mea" "See on elu"), mille tekst kavalehel nii eesti kui ka saksa keeles ära toodud oli, ei tulnud sel õhtul ettekandele. Sellest oli tõeliselt kahju, sest see pala oleks hilisõhtule kena rahuliku punkti pannud.

Thomas Michael

Pilk ette

● **7.–9. november – Bonn**
EÜSLi perepäevad Annabergis Kavasa koroon- ja jakkolovõistlused, rahvatantsu töötuba Meljo Kaaviste juhtimisel, mardiõhtu laulu ja tant-suga.
Pühapäeval ettekanne floristika teemal koos nõuannete jagamisega
info: Maie Kisis-Vainumäe
tel 0221-834703
e-post: maie.kisis@t-online.de

● **8. november – EÜSLi Esinduskoogu koosolek Haus Annabergis**
algus: kell 9.30
Kuulajad teretulnud!
koht: Haus Annaberg
info: Maie Kisis-Vainumäe
tel 0221-834703
e-post: maie.kisis@t-online.de

● **19. oktoober – Hamburg**
Hamburgi Eesti Rahvuskoondise koosviibimine
algus kell 15.00
koht: Nikolai kiriku koguduse maja
Abteistr. 38 (U1 Klosterstern)

● **7. detsember – Hamburg**
Hamburgi Rahvuskoondise jõulupidu
koht: Nikolai kiriku koguduse maja
Abteistr. 38 (U1 Klosterstern)
Info: Gina Bauer
e-post: HSGmbH@t-online.de

● **3. oktoober – Bonn**
“Abschluss-Serenade”
Dt Kammerphilharmonie Bremen
dirigent Paavo Järvi
algus kell 18.00
koht: Beethovenhalle, Bonn

● **3., 15. ja 31. oktoober – Berliin**
“Ein Sommernachtstraum”
Muusikaline juht: Kristiina Poska
koht: Komische Oper, Berliin

● **kuni 12. oktoober – Búdelsdorf**
NORD-ART: suurim kaasaegne kunstinäitus Euroopas, kus mh näitavad oma teoseid eesti kunstnikud Siim Tanel Annus, Villu Jaanisoo, Ado Lill
koht: Kunst in der Carlshütte,
Am Ahlmannskai, 24782 Búdelsdorf
info: tel 04331-354 695

● **kuni 19. oktoober – Coesfeld**
näitus “Eesti klaas”
22 eesti kunstnikult on väljas 40 tööd
koht: Ernstig-Stiftung, Alter Hof
Herding, Letter Berg 38,
48653 Coesfeld

● **7.10.2014 – 1.01.2015 – Berliin**
Arne Maasiku fotonäitus
koht: Eesti Suursaatkond Berliinis
Hildebrandstr. 5, 10785 Berliin

● **11., 12., 13. ja 15. november – Bremen, Kiel, Hamburg, Berliin**
Eesti filmid Saksamaal
Lühifilmid: “Ussinuumaja” – Priit Tender, “Äge” – Rein Saiko Zobel, “Kolm” – Eva Kübar
Info: Kristiina Jessen
info@eestifilm.de

● **16. november – Wuppertal**
Norra ja eesti näppepillide muusika Mängitakse mh Urmas Sisaski “Komeet Hjakutake” ja “Perpetuum Mobile”; Raimo Kangro “Chicking Symphony”
koht: Historische Stadthalle am Johannisberg, Mendelssohnsaal
Wuppertal-Elberfeld

● **18. november – Ketsch**
Heinz Claßeni loeng “Baltimaad – ekskursus läbi Leedu, Eesti ja Läti”
Pärast ettekannet pakutakse rahvusköövide suupisteid
koht: Ferdinand-Schmidt-Haus,
Goethestr. 22, 68775 Ketsch

Juubilarid!

Önn on igas päikeseteras,
önn on sõbra soojas sõnas,
önn on tervis, rõõmus meel,
soovin sul' neid veel ja veel!

Oktoober
Kaja Telschow
Horst Spitz

Soovime sünnipäevalastele õnnel!

Eesti Ühiskond Saksamaa
Liitvabariigis ja Eesti Rada

ÜLESKUTSE

Soovid sõbrale/tuttavale saata jõulutervitust?
Kastuta võimalust ja pane tervitus lehte!
Hind: 15 eurot
Tervitus saata 10. novembrini aadressile
EestiRada@yahoo.de või
In der Gracht 10, 51105 Köln

EESTI RADA

Järgmise aasta sügisel möödub 70 aastat Eesti Raja esmakordsest ilmumisest. Juba nüüd ootame lehelugejate meenutusi ja tähelepanekuid Eesti Rajaga seonduvast. Kirjutada võib nii lehe impressumis toodud Eesti või Saksamaa toimetuse aadressile või e-posti aadressile EestiRada@yahoo.de.

Üritusi Hamburgis

● **26.09** leiab Enterprise Estonia Hamburgi büroo ruumides aset kohtumine Tartu linnapea Urmas Klaasiga.
Lisainfo ja registreerimine: hea-selts@eesti.de

● **16.10** toimub Speicherstadtmuseum'is autoriõhtu Eesti kirjaniku Imbi Pajuga, kes räägib oma autobiograafilisest raamatust “Estland! Wo bist Du? – Verdrängte Erinnerungen”

Lisainfo: Konrad-Adenauer-Stiftung <http://www.kas.de/hamburg/de/events/60445/>

● **25.10 – 02.11** Eesti ühisväljapanek paadimessil hanseboot, hallis B6

● **22.11** kohtumine humorist, ajakirjanik ja muusikakriitik Mart Juurega.

Lisainfo ja registreerimine: hea-selts@eesti.de

● Lisaks jätkavad oma tegevusega kohalik laulukoor ja rahvatantsurühm Hamburgi Pääsuke

Jälgi informatsiooni kodulehel www.eesti.de ja Facebookis grupis “Hamburgi eestlased”

Ilmunud on ingliskeelse ajakirja “Life in Estonia” uus number, kus seekord on teemaks *smart industry* ja fookuses Saksamaa ja Soomega seotud teemad. Digitaalset väljaannet saab lugeda aadressil www.investinestonia.com/en/marketing-materials/life-in-estonia. Printväljaanne on kättesaadav EASi Hamburgi esinduses (Kleine Reichenstrasse 6, 20457 Hamburg) või In der Gracht 10, 51105 Köln

Eesti ettevõtjate ühisstendid Saksamaal

Enterprise Estonia (EAS) korraldab aastast mitmetel välismessidel riiklike ühisstendide, mis loovad ettevõtetele võimalusi uute kontaktide leidmiseks ning oma toodete ja teenuste otseturunduseks sihtturu edasimüüjatele ja tarbijatele. Ühisstendi eesmärk on aidata kaasa Eesti ettevõtjate ekspordi kasvule, tõsta Eesti ettevõtjate usalduskrediiti potentsiaalsete klientide ja partnerite hulgas, samuti aidata kaasa Eesti maine ja tuntuse tõstmisele potentsiaalsete välisinvestorite seas.

Eesti ühisstendid 2014. aasta II poolaastal ja 2015. aasta jaanuaris:

● Põhja-Euroopa ning Läänemere suurim paadimess **Hanseboot 2014**, mis toimub **25. oktoobrist kuni 2. novembrini Hamburgis**. Osalevad Allen Marine OÜ, Alunaut OÜ, Lingalaid OÜ, Paadisildade OÜ, Polar Shipyard OÜ, Respo Haagised AS ja Saare Paat AS.

dade OÜ, Respo Haagised AS, Saare Paat AS ja Tallinna Sadam AS.

● Rahvusvaheline elektroonikalelementide, -süsteemide ja -komponentide erialamess **electronica 2014**, mis toimub **11.–14. novembrini Münchenis**. Messil osalevad ettevõtted: Artec Design OÜ, Brandner PCB OÜ, Dicro Eesti OÜ, Eolane Tallinn AS, Genista Grupp OÜ, Interconnect Product Assembly AS, Rantelon OÜ, TDR Estonia OÜ, Tech Group AS ja Eesti Elektroonikatööstuse Liit MTÜ.

● Maailma üks suurimatest paadimessidest **Boot 2015**, mis toimub **17.–25. jaanuarini Düsseldorfis**. Messil osalevad Alfa Yacht Production OÜ, Allen Marine OÜ, Alunaut OÜ, Lingalaid OÜ, Paadisildade OÜ, Polar Shipyard OÜ, Respo Haagised AS ja Saare Paat AS.

● Maailma juhtiv ehitusmess **Bau 2015**, mis toimub **19.–24. jaanuarini Münchenis**. Messil osalevad Arras Construction Furniture OÜ, Palmatin OÜ, Nordic Houses KT OÜ, Rake AS, Debreta OÜ, Diamantek OÜ ja Art Doors OÜ.

● Rahvusvaheline mööblimess **imm cologne 2015**, mis toimub **19.–25. jaanuarini Kölnis**. Eesti ühisstend asub hallis 3.1. – Global Lifestyles, rahvusvaheline elu- ja magamistoamööbel.

Täiendavat infot messide kohta saab ekspordiesindajalt Tiina Kivikaselt Nürnbergis, e-post: tiina.kivikas@estonia.eu (elektronica, Bau) või välisesindajalt Riina Leminskyt Hamburgis, e-post: riina.leminsky@estonia.eu (messid hanseboot, Boot).

Viimane veerg

● Austraalia eestlaste ajalehel Meie Kodumöödus selleaasta 19. augustil 65 aastat esimese trükise väljaandmisest.

● Eesti organiseeritud tuletõrje 95. aastapäeva puhul andsid siseminister Hanno Pevkur ja Päästeameti peadirektor Kuno Tammearu 11. septembril üle päästeteenistuse au-märgid. Üritusel tunnustati inimesi, kes on üles näidanud erakordset vaprust inimelude päästmisel või panustanud päästeala arengusse.

● Kettaheitja Gerd Kanter võitis Zürichis Euroopa meistrivõistlustel oma karjääri kümnenda tiitlivõistluste medali, mis teeb temast Eesti kõigi aegade edukaima kergejõustiklase. Varem jagas 35aastane Kanter esikohata legendaarse kümnevõistleja Erki Noolega. Ühtlasi kerkis Kanter taas iseseisvunud Eesti medalirikikaimaks sportlaseks. Zürichist tõi medali koju ka Rasmus Mägi, kes sai 400 m tõkkejooksus ajaga 49,06 hõbemedali.

● Sellal, kui eestlastest üliõpilaste arv ülikoolides madala sündivuse tõttu aastalt aastasse väheneb, püstitas välisüliõpilaste huvi Eestisse õppima tuleku vastu tänava taas uue rekordi. Tõusutrend on tuntav nii Tallinna ülikoolis kui ka Tallinna tehnikaülikoolis, kus mõlemas on avalduse esitanute arv kasvanud pea poole võrra.

● Estonia klaverivabriku omanik Indrek Laul rääkis saates “Tõuse ja sära!”, et hiljuti ostis nende uue mudeli endale koju Ameerika rikkuselt kolmas mees, multimiljardärst tarkvaraärimees Larry Ellison. Estonia 210 mudel on Eestis olemas ainult Hugo Treffneri gümnaasiumi aulas.

● Noorteseire aastaraamat näitab, et järk-järgult on kasvanud noorte väljaränne. Uuringu läbiviijate hinnangul pole omaette eesmärk noori Eestisse tagasi tuua, vaid mõelda, kuidas väljarännanud noori Eestiga siduda.

● Haridusministeeriumi teatel alustas tänava sügisel Eestis kõrgkooliõpinguid Eesti riigi toel 11 väliseesti noort. Rahvuskaaslaste programmi stipendiumi toel jätkab õpinguid Eesti ülikoolides, rakenduskõrgkoolides ja kutseõppeasutustes 21 noort.

● Valitsus otsustas minna edasi plaaniga luua Eesti rahvusringhäälingu juures venekeelne telekanal. Esialgne eesmärk oleks alustada kanaliga 2015. aasta septembris. Meediaeksperti Raul Rebase sõnul aitaks venekeelse telekanali loomine kujundada kohalike vene keelt kõnelevate elanike identiteeti, samas ei tohiks uus telekanal olla propagandakanal. Rahvusringhäälingu kolmandal telekanalil jooksma hakkav programm peab aga meediaekspertide sõnul vaatata võitmiseks pakkuma kõrgetasemelist sisu Eesti igapäevase elu kohta.

● Peaminister Taavi Rõivas, siseminister Hanno Pevkur ning keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannus leppisid kokku, et Eesti-Vene piirijoonet väljehitamiseks on kõige olulisem alustada kontrollijoonet puhastamisest, mida teostab Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK).

Eesti Raja toimetuse tänab

**Hilja Königit
Mall ja Ülo Kompas**

annetuse eest

Mälestame meie hulgast igavikku lahkunuid

**Monika Müller
Lia Rosenthal**

Avaldame sügavat kaastunnet peredele

Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis
Eesti Rada

Täpsustusi, kommentaare, ettepanekuid, kaastõid, kuulutusi ja teateid ootame aadressile EestiRada@yahoo.de

Tähtaeg: iga paaritu kuu 10. kuupäevaks. Kaastööde pikkus kuni 2 lehekülge.